

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2785

Vragen van het lid **Van Esch** (PvdD) aan de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *de Nutri-Score* (ingezonden 20 april 2023).

Antwoord van Staatssecretaris **Van Ooijen** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 2 juni 2023). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2022–2023, nr. 2555.

Vraag 1

Kent u het bericht «Voedingswetenschappers sturen brandbrief aan kabinet: «wacht met Nutri-Score»»?^{1, 2}

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de bevinding van de Gezondheidsraad dat de Nutri-Score consumenten kan helpen een gezondere voedselkeuze te maken, maar dat de Nutri-Score nog niet altijd in lijn is met de Nederlandse voedingsrichtlijnen en het essentieel is dat dit wordt opgelost?³

Antwoord 2

Ik deel de bevindingen van de Gezondheidsraad (GR) over het herziene algoritme van Nutri-Score.

Vraag 3

Bent u op de hoogte dat producten zoals witte pannenkoeken met extra proteïne, chocolade mueslirepen met zoetstoffen en friet een groene score krijgen? Wat vindt u hiervan?

¹ <https://www.skipr.nl/nieuws/voedingswetenschappers-sturen-brandbrief-aan-kabinet-wacht-met-nutri-score/>

² <https://www.nrc.nl/nieuws/2023/01/14/voedselwetenschap-nieuw-voedselkeuzelogo-zaait-vooral-verwarring-a4154217>

³ Gezondheidsraad, Advies Evaluatie van het algoritme van Nutri-Score, p. 4–5

Antwoord 3

Nutri-Score is een logo dat een eenvoudige weergave geeft van de samenstelling van voedingsmiddelen. De samenstelling wordt berekend met een model waarbij per product gekeken naar de hoeveelheid negatieve en positieve componenten. Denk bij negatieve componenten aan energie, suiker, verzadigd vet en zout. Bij positieve componenten gaat het om groente, fruit, noten, peulvruchten, vezel en eiwit. Elk onderdeel krijgt punten op basis van grenswaarden voor de hoeveelheid ervan in het product. Daarna worden de punten voor de positieve componenten afgetrokken van de negatieve componenten en ontstaat een totaalscore. Aan de hand van de totaalscore krijgt een product een A, B, C, D of E. Een donkergroene A staat voor de beste samenstelling binnen de productgroep. Producten met de minst goede samenstelling krijgen een donkeroranje E. Nutri-Score is gebaseerd op een rekenmodel, dus een vereenvoudiging van de werkelijkheid dat nooit in alle gevallen perfect zal zijn.

Nutri-Score is bedoeld om producten binnen een productgroep onderling te kunnen vergelijken. De score die pannenkoeken met proteïne en mueslirepen met weinig suiker krijgen, kan de consument gebruiken om te vergelijken met de scores van andere vergelijkbare producten en meenemen in de keuze voor een product.

Nutri-Score wordt berekend op basis van het onbereid product. Hierdoor kan verse, niet voorgebakken friet een groene score krijgen. Om consumenten beter te informeren, is in de Q en A's van Nutri-Score die in de internationale stuurgroep Nutri-Score zijn vastgesteld, de volgende aanbeveling voor fabrikanten opgenomen: «In het exclusieve geval van gefrituurde producten die niet kunnen worden gegeten zoals ze worden verkocht en waarbij de verpakking een frituur als bereidingswijze aangeeft, wordt aanbevolen dat de producent de consument informeert over de veranderingen die een dergelijke bereidingswijze met zich meebrengt voor de Nutri-Score van het product, door de volgende algemene zin aan de verpakking toe te voegen: «Het proces van frituren verslechtert de Nutri-Score van het product met één of twee letters.»»

Vraag 4

Bent u op de hoogte dat 20 tot 25 procent van de producten een verkeerde Nutri-Score krijgen (een groene score, maar niet in de Schijf van Vijf of een geel/oranje score, maar wel in de Schijf van Vijf)? Wat is uw reactie hierop?⁴

Antwoord 4

Ik ben ervan op de hoogte dat Nutri-Score niet altijd in lijn is met de voedingsrichtlijnen. De GR heeft vastgesteld dat het herziene algoritme is verbeterd ten opzichte van het huidige maar ook dat de score voor een deel van de producten nog niet optimaal is en ruimte laat voor verdere verbetering.

De GR heeft aanbevelingen gedaan voor verbeteringen die ik onderschrijf en waarvoor ik me zal inspannen om hieraan opvolging te geven.

Vraag 5

Snapt u dat wanneer de Nutri-Score niet in lijn is met de voedingsrichtlijnen, dit erg verwarrend is voor consumenten en onwerkbaar voor de beroepsgroepen die voedingsadvies geven, zoals diëtisten, gewichtsconsulenten en leefstijlcoaches?

Antwoord 5

Voor adviezen over een gezond voedingspatroon blijft de Schijf van Vijf het uitgangspunt in de voedingsvoorlichting.

Nutri-Score kan wat toevoegen aan de voedingsvoorlichting, want het geeft informatie op het moment dat de consument de keuze maakt voor een product uit een bepaalde productgroep. Het logo is een hulpmiddel om te kiezen binnen een productcategorie voor het product met de betere samenstelling. In een minderheid van de gevallen sluit het logo niet helemaal goed aan op de voedingsrichtlijnen.

⁴ https://www.researchgate.net/publication/366200510_Nutri-Score_has_been_updated_What_does_that_mean_Nutri-Score_calculated_with_new_algorithm

In de publiekscommunicatie over Nutri-Score die wordt voorbereid, zal worden uitgelegd dat consumenten voor een gezond voedingspatroon altijd eerst moeten kijken naar de Schijf van Vijf. Alleen maar producten met een A of B eten, leidt niet automatisch tot een gezond voedingspatroon. Er wordt in afstemming met onder andere het Voedingscentrum informatiemateriaal over Nutri-Score voorbereid zoals een folder en een infographic die ook door de beroepsgroep die voedingsadviezen geven kan worden gebruikt.

Vraag 6

Hoe rijmt u deze verwarring met het Nationaal Preventieakkoord waarin staat dat het in te voeren voedselkeuzelogo nadrukkelijk moet aansluiten bij de manier waarop mensen hun keuzes maken, dat begrijpelijkheid voor de consument leidend is en dat de criteria van de Schijf van Vijf uitdrukkelijk verwerkt zijn?

Antwoord 6

Er is veel gezondheidswinst te halen als mensen gezonder gaan eten. Hier werk ik aan met een pakket aan maatregelen. Een voedselkeuzelogo is één van de instrumenten om overgewicht tegen te gaan en gezonder eten te stimuleren.

Nutri-Score is gebaseerd op de wetenschappelijk onderbouwde voedingsrichtlijnen die gelden in de deelnemende landen aan Nutri-Score. Een onafhankelijk internationaal wetenschappelijk comité (IWC) met voedingswetenschappers uit de 7 landen adviseert over het rekenmodel achter het logo. Ik zie net als de GR de meerwaarde van het logo. Voor producten buiten de Schijf van Vijf zijn er nu geen eenvoudige handvatten voor consumenten om de betere keuze te maken. Terwijl 80% van het aanbod in supermarkten buiten de Schijf van Vijf valt.

In 2019 heeft mijn ministerie consumentenonderzoek naar het logo uitgevoerd.

Uit het onderzoek bleek dat Nutri-Score het beste helpt bij de keuze van gezondere producten. Consumentenonderzoek in andere landen wees hetzelfde uit.

Vraag 7

Bent u op de hoogte dat Nutri-Score zoals die nu is health-washing stimuleert, dat bij het gebruik van de Nutri-Score vaak nog veel zout en suiker kan worden toegevoegd aan gezonde producten – bijvoorbeeld bij groente, fruit en peulvruchten – zonder dat dit een lagere Nutri-Score tot gevolg heeft?

Bent u het ermee eens dat dit productverbetering, zoals beoogt wordt met het Nationaal Akkoord Verbeteren Productsamenstelling, ondermijnt en daarmee uw preventiebeleid?

Antwoord 7

Zout en suiker worden nu strenger afgestraft in het herziene algoritme. Dit betekent dat om een betere score te krijgen er minder zout of suiker aan een product moet worden toegevoegd. Nutri-Score is daardoor een prikkel voor productverbetering.

De GR heeft geconstateerd dat bij specifieke producten relatief veel ruimte is voor ongezontere toevoegingen zoals suiker en zout. Dit is het geval bij zout in groente- peulvruchtenconserven en toegevoegd suiker in fruitconserven. In lijn met het advies van de GR zal ik in de internationale stuurgroep erop aandringen om bij de evaluatie van het groente- en fruitaandeel dat het IWC nog dit jaar uitvoert, te onderzoeken of het algoritme het toevoegen van zout (en suiker) aan groente- en peulvruchten kan afstraffen door de aftrekpunten van groente, fruit en peulvruchten bij de conserven te begrenzen.

Verder hebben bedrijven zich in het kader van de Nationale Aanpak Productverbetering (NAPV) verbonden aan het uitgangspunt dat de samenstelling van producten nooit mag verslechteren. Dit uitgangspunt zal voorkomen dat in de praktijk op grote schaal health-washing kan plaatsvinden. Ik zal dit laten monitoren.

Vraag 8

Bent u bereid te wachten met het invoeren van de Nutri-Score, totdat de aanbevelingen van de Gezondheidsraad zijn doorgevoerd, zoals de voedingswetenschappers vragen? Zo ja, hoe gaat u ervoor zorgen dat uitstel niet leidt

tot afstel? Zo nee, bent u bereid om de Nutri-Score gefaseerd in te voeren, te beginnen bij productgroepen waarbij de aansluiting op de Nederlandse voedingsrichtlijnen al goed is?

Antwoord 8

Ik heb besloten tot invoering van Nutri-Score met een startdatum van 1 januari 2024 en heb dit met u gedeeld in mijn brief aan uw Kamer van 25 april 2023⁵. Hierin heb ik tevens aangegeven dat ik mij inzet om aan de aanbevelingen van de GR zo spoedig mogelijk opvolging te geven.

Vraag 9

Als u ervoor kiest de Nutri-Score definitief in te voeren, hoe gaat u er dan voor zorgen dat de Nutri-Score in lijn wordt gebracht met de Nederlandse voedingsrichtlijnen, zodat het niet meer verwarrend is voor consumenten?

Antwoord 9

Ik ga me ervoor inzetten opvolging te geven aan de aanbevelingen van de GR. Zie hierover ook mijn brief aan uw Kamer van 25 april 2023.

Vraag 10

Als u ervoor kiest de Nutri-Score definitief in te voeren, hoe gaat u er dan voor zorgen dat de Nutri-Score het preventiebeleid op het gebied van productverbetering niet tegenwerkt?

Antwoord 10

Beide instrumenten kunnen en zullen naast elkaar blijven bestaan. Met het bedrijfsleven zijn afspraken over productverbetering gemaakt die niet veranderen door de invoering van Nutri-Score. Op verzoek van fabrikanten en branches worden momenteel de NAPV-grenswaarden voor productverbetering waar mogelijk in lijn gebracht met de afkappunten van Nutri-Score. Hiermee wordt zo veel mogelijk eenduidigheid in criteria bereikt. Dit bevordert dat Nutri-Score ook een stimulerende werking voor productverbetering kan hebben. Ik zal in het kader van de NAPV de voortgang van de productverbetering blijven monitoren.

⁵ Kamerstuk 32 793, nr. 691